

आदर्शसंस्कृतप्रश्नपत्रम् – 2
ऐच्छिकपाठ्यक्रमः
कक्षा द्वादशी (XII)
खण्डः (क)
अपठित – अवबोधनम्

15

कोड संख्या 022
पूर्णाङ्कः 100

अवधि: – होरात्रयम्

I क लघु-अनुच्छेदः

5

क्रमाङ्कः	उद्देश्यम्	प्रश्नप्रकारः	अपेक्षित-उत्तराणि	अङ्क-सङ्केताः	अङ्क-विभागः
I	तथ्यबोध-परीक्षणम्	एकपदेन उत्तरम्	(i) असत्यवादी (ii) सत्ये	1/2 1/2	1
II	“	पूर्णवाक्येन उत्तरम्	सत्यं यथावत् तिष्ठति, असत्यं प्रतिक्षणं परिवर्तते	1 1	2
III	भाषिककार्यम्	लघूत्तरः	(i) छायायै (ii) काल्पनिके (iii) यथासमयम् (iv) छाया	1/2 1/2 1/2 1/2	2 5

II ख. द्वितीयः अनुच्छेदः 80-100 शब्दाः

10

I	तथ्यबोध-परीक्षणम्	एकपदेन उत्तरम्	I (i) निकृष्टतराम् (ii) स्वामिनम् (iii) सर्वकारीयभवनानाम् (iv) सुन्दरम्	1/2 1/2 1/2 1/2	2
II	“	पूर्णवाक्येन उत्तरम्	II (i) इदं भवनं तु त्वदीयमेव (ii) पश्चात्तापेन	1 1	2
III	भाषिककार्यम्	अतिलघूत्तरः	III (i) भवान् (ii) प्रयोगम् इत्यस्य/प्रयोगस्य (iii) उद्भूतः इति पदस्य (iv) भवनस्य/भवनम् इत्यस्य	1 1 1 1	4
IV	समुचितशीर्षकम्	लघूत्तरः	IV (i) कर्तव्यनिष्ठा (ii) यथा कर्म तथा फलम्	2	2
					10

15

खण्ड: ख
रचनात्मकलेखकनम् 20

क्रमाङ्कः	उद्देश्यम्	प्रश्नप्रकारः	अङ्क- सङ्केताः	अङ्क- विभागः
3.	रूपरेखां पठित्वा कथालेखनम् रूपरेखानुसारं दशवाक्यानि लेखनीयानि प्रतिवाक्यम् एकः अङ्कः	निबन्धात्मकः	1×10	10
4.	मञ्जूषाप्रदत्तशब्दैः दशवाक्यानां निर्माणम् प्रतिवाक्यम् एकः अङ्कः विषयः रात्रौ गगनस्य वर्णनम्	निबन्धात्मकः	1×10	10
				20

खण्डः ग
पठित-अवबोधनम् 45
Text Book Comprehension

क्रमाङ्कः	उद्देश्यम्	प्रश्नप्रकारः	अपेक्षित-उत्तराणि	अङ्क- सङ्केताः	अङ्क- विभागः
5. अ	गद्यांशः तथ्यबोध- परीक्षणम्	I एकपदेन उत्तरम्	(i) त्यागः (ii) अस्सारः	½ ½	1
		II पूर्णवाक्येन उत्तरम्	(i) दानभोगैः (ii) परीवाहः	1 1	2
	भाषिककार्यम्	III लघूत्तरः	(i) विक्रमस्य	½	2
			(ii) विक्रमः	½	
(iii) अम्भसाम्	½				
(iv) इव	½				
आ	पद्यांशः तथ्यबोध- परीक्षणम्	I एकपदेन उत्तरम्	(i) वाक् पटुता	½	1
			(ii) यशसि	½	
	भाषिककार्यम्	II पूर्णवाक्येन उत्तरम्	(i) धैर्यम्, क्षमा	1+1	2
			(i) श्रुतौ	½	
		III लघूत्तरः	(ii) अथ	½	2
			(iii) महात्मनाम्	½	
(iv) युधि	½				

क्रमाङ्कः	उद्देश्यम्	प्रश्नप्रकारः	अपेक्षित-उत्तराणि	अङ्क-सङ्केताः	अङ्क-विभागः
इ.	नाट्यांशः				
I	तथ्यबोध- परीक्षणम्	एकपदेन	(i) रामभद्रम् (ii) कौसल्या	½ ½	1
II		पूर्णवाक्येन	(i) अरुन्धत्याः (ii) एष वो लवस्य शिरसा प्रणामपर्यायः	1 1	2
III	भाषिककार्यम्	अतिलघूत्तरः	(i) स्वगतम् (ii) देहबन्धेन इत्यस्य (iii) लवाय (iv) चिरात्	½ ½ ½ ½	2 5
6.	शब्दार्थमेलनम्	अतिलघूत्तरः	अ + (iv) आ + (iii) इ + (i) ई + (ii)	½ ½ ½ ½	2 2
7.	प्रश्ननिर्माणम्	अतिलघूत्तरः	(i) कस्याः, (ii) कम् (iii) केषाम् (iv) के	1 1 1 1	2 4 4
8.	भावार्थपूर्तिः	I लघूत्तरः	(i) आत्मनः (ii) मार्गम् (iii) मृत्योः (iv) अन्धकारेण (v) आसुरभावैः (vi) पतन्ति	½ ½ ½ ½ ½ ½	3
		II लघूत्तरः	(i) चलति (ii) इन्द्रियेभ्यः (iii) समीपे (iv) आत्मनः (v) अन्तः (vi) बहिः	½ ½ ½ ½ ½ ½	3 6

क्रमाङ्कः	उद्देश्यम्	प्रश्नप्रकारः	अपेक्षित—उत्तराणि	अङ्क- सङ्केताः	अङ्क- विभागः
9.	अन्वयपूर्तिः	लघूत्तरः I II	(i) उपात्तविद्यः (ii) अध्वरे (iii) प्रपेदे (i) अवेहि (ii) अशुभम् (iii) दृष्टेः	½ ½ ½ ½ ½ ½	1½ 1½ 3
10.	कविकाव्य— परिचयः		(i) गीता—व्यासः (ii) शिवराजविजयः अम्बिकादत्तव्यासः (iii) पाषाणीकन्या, चन्द्रशेखरदासवर्मा (iv) प्रबन्धमञ्जरी ऋषिकेश भट्टाचार्यः (v) 'किन्तोः कुटिलता' प्रबन्धपारिजातः श्रीमद्मथुरानाथशास्त्री	1 1 1 1 1	 5
11.	भाषिककार्य— परीक्षणम् I कर्तृक्रिया— पदचयनम् II विशेषण— विशेष्यचयनम् III सर्वनामपद— प्रयोगः IV समानार्थक— पदचयनम् V कः कं कथयति?	अतिलघूत्तरः	(i) खुराः —प्रस्खलन्ति (ii) कलविद्धः प्रतिनिवर्तन्ते (i) कस्मिन् कार्ये (ii) एकं निःश्वासम् (i) चन्द्रापीडाय (ii) राज्ञाम् इति कृते (i) अश्वत्थः (ii) जठरानलनिर्वाणम् (i) श्रीनायारः कार्यालयलिपिकम् (ii) सुश्रीमेरी—श्रीमायारम् (पत्रद्वारा)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 2 10 45

खण्ड: घ
छन्दोऽलङ्कारपरिचयः

क्रमाङ्कः	उद्देश्यम्	प्रश्नप्रकारः	अपेक्षित-उत्तराणि	अङ्क-सङ्केताः	अङ्क-विभागः
12. अ	स्वरविवेकः	लघुगुरुविभेदः	(i) गुरुः (ii) गुरुः (iii) यगणः (iv) सप्तदशवर्णाः	1 1 1 1	4
आ	परिभाषापूर्तिः	लघूत्तरः	(i) ननमयययुतेयम् (ii) मःसजौ सततगाः (iii) पादौ यदीयावुपजातयस्ताः	1 1 1	3
इ	छन्दसः		उपजातिः	1	1
ई	अभिज्ञानम्		कस्यचिदेकस्य अलङ्कारस्य		
	उदाहरणज्ञानम्		उदाहरणम्	2	2
13. अ.	परिभाषापूर्तिः	लघूत्तरः	(i) भवेत् सम्भावनोत्प्रेक्षा । (ii) शिल्पैः पदैः/श्लेष इष्यते (iii) अनुषक्तार्थान्तराभिधः (iv) वर्णसाम्यम् ।	1 1 1 1	10 4
आ	उदाहरणज्ञानम्	निबन्धात्मकम्	कस्यचिदेकस्य अलङ्कारस्य उदाहरणम्		3
5.	अलङ्कार- अभिज्ञानम्	लघूत्तरः	(i) यमकः (ii) उपमा (iii) अर्थान्तरन्यासः	1 1 1	3
					10
				10+10=20	

संस्कृत—आदर्शप्रश्नपत्रम्
ऐच्छिकम् (Elective)
कक्षा – द्वादशी XII
प्रश्नपत्रस्य रूपरेखा

कोड सं. : 022

पूर्णाङ्काः 100

खण्ड— नाम	प्रश्न संख्या	प्रश्न—उद्देश्यम्	प्रश्न प्रकारः	अङ्कसङ्केतः	पूर्णाङ्काः
खण्डः क अपठितांश— अवबोधनम् 15	1	तथ्यबोध—परीक्षणम्	I. अतिलघूत्तरः II. लघूत्तरः III. अतिलघूत्तरः	1 2 2	5
	2	तथ्यबोध—परीक्षणम्	I. अतिलघूत्तरः II. लघूत्तरः III. अतिलघूत्तरः IV. लघूत्तरः	2 4 2 2	10 15
खण्डः 'ख' रचनात्मक— लेखनम् 20	3.	रूपरेखामधिकृत्य वाक्यविन्यास— परीक्षणम्	निबंधात्मकः (कथालेखनम्)	1 × 10	10
	4.	मञ्जूषासहायतया वाक्यःसंरचना— बोधः	निबंधात्मकः (अनुच्छेदलेखनम्)	1 × 10	10 20
खण्डः 'ग' पठित— अवबोधनम् 45	5 अ	गद्यांशतथ्यबोध— परीक्षणम्	अतिलघूत्तरः लघूत्तरः च	I. ½ × 2=1 II. 1 + 1=2 III. ½ × 2=2	5
	आ	पद्यांशतथ्यबोध— परीक्षणम्	अतिलघूत्तरः लघूत्तरः च		5

खण्ड नाम	प्रश्न संख्या	प्रश्न-उद्देश्यम्	प्रश्न प्रकारः	अङ्कसङ्केतः	पूर्णाङ्काः
	इ	नाट्यांशतथ्य-बोध-परीक्षणम्	अतिलघूत्तरः लघूत्तरः च	1+2+2=5	15
	6.	शब्दार्थमेलनम्	अतिलघूत्तरः	1/2 x 4=2	2
	7.	प्रश्ननिर्माण-कौशल-परीक्षणम्	अतिलघूत्तरः	1 x 4 = 4	4
	8.	भावार्थपूर्तिबोध-परीक्षणम्	लघूत्तरः	3+3=6	6
	9.	अन्वयपूर्तिबोधः	लघूत्तरः	3+3=6	3
	10.	कवि-काव्य-परिचय-बोध परीक्षणम्	लघूत्तरः	1 x 5=5	5
	11.	भाषिककार्य-परीक्षणम्	अतिलघूत्तरः	2+2+2+2+2	10
					45
खण्डः 'घ' छन्दोऽलङ्कार-परिचयः	12.	स्वरविवेकः, परिभाषा पूर्तिः, छन्दसः अभिज्ञानम् उदाहरणज्ञानं च बोधपरीक्षणम्	अतिलघूत्तरः लघूत्तरः लघूत्तरः	1+1+1+1=4 1+1+1=3 1 = 1 2 = 2	10
	13.	अलंकार-अभिज्ञान-बोधपरीक्षणम्	लघूत्तरः निबन्धात्मकः लघूत्तरः	1+1+1+1=4 3 1+1+1=3	10
					20